

NORDIC-BALTIC MOBILITY PROGRAMME

Public administration

Pārresoru koordinācijas centrs
Cross – Sectoral Coordination
Centre of the Republic of Latvia

2016. gada 12.-14. oktobrī DLC eksperti pieredzes apmaiņas vizītē Zviedrijā

No 2016. gada 12. līdz 14. oktobrim sadarbības platformas “Demogrāfijas lietu centrs” eksperti (L.Āboliņa, I.Kārklīņa, L.Liepa, P.Leiškalns, I.Mežs, E.Upīte) Norden programmas* projekta ietvaros pieredzes apmaiņas vizītē tikās ar ģimenes atbalsta politikas ekspertiem valsts institūcijās, sociālajiem un sadarbības partneriem un speciālistiem no nevalstiskajām organizācijām, lai iepazītos ar Zviedrijas pieredzi tautas ataudzes veicināšanā.

Darba vizīti sadarbības platformas “Demogrāfijas lietu centrs” (turpmāk – DLC) eksperti uzsāka, viesojoties Zviedrijas Veselības un sociālo lietu ministrijas Ģimenes un sociālo pakalpojumu departamentā, kur uzzināja par Zviedrijas ģimenes atbalsta politiku, kas balstās demogrāfiskai situācijai labvēlīgā nodarbinātības veicināšanas modelī. Ģimenes atbalsta politika prioritāri vēsta uz ģimenes un darba dzīves saskaņošanu un tēvu lielāku iesaisti bērnu aprūpē. Zviedrijā pašsaprotama ir 100% bērnu pirmsskolas aprūpes pakalpojumu pieejamība visiem bērniem neatkarīgi no viņu dzīves vietas, vecākiem ar ierobežotiem finanšu līdzekļiem tiek sniegti atvieglojumi izmaksu segšanai. Turklāt tiek īstenotas valstiskas iniciatīvas elastīgiem bērnu uzraudzības pakalpojumiem un plašam interešu izglītības piedāvājumam laikā, kamēr beidzas vecāku darba diena. Tāpat jau aptuveni 40 gadus tiek sekmēta tēva iesaiste bērna aprūpē no pirmajām dienām, piedāvājot tēvam izmantot apmaksātas dienas bērna kopšanai 3 mēnešu garumā.

Tiekoties ar Zviedrijas sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālistiem, tika detalizētāk izskatīti jautājumi par ģimeņu ar bērniem sociālo nodrošinājumu, kas īpaši aktuāli Ziemeļvalstīs kļūst pieaugošās imigrācijas kontekstā. Vizītes ietvaros notika arī citas tikšanās ar sociālajiem partneriem, t.sk., Zviedrijas darba devēju konfederācijas pārstāvjiem, kuri īpaši akcentēja uzņēmēju un darbinieku intereses pārstāvošo organizāciju aktivitātes, lai bērnu vecākiem sekmētu iespēju saskaņot ģimenes un darba dzīvi. Savukārt sanāksmē ar Stokholmas universitātes Demogrāfijas fakultātes pētniekiem, kā arī zinātniskajā konferencē par laulības šķiršanas ietekmi uz demogrāfisko situāciju tika iegūta vispusīga informācija par pētījumiem pierādījumos balstītas ģimenes politikas veidošanai.

Sanāksmju laikā Latvijas amatpersonas, detalizēti iepazīstot Zviedrijas demogrāfijas politikas veiksmes stāsta būtību, secināja, ka politikas instrumenti, kas izstrādāti, apzinoties, ka valstisks un municipāls atbalsts veiksmīgai ģimenes un darba dzīves savienošanai ir kritiski nozīmīgs, kā arī institūciju sadarbība ar darba devējiem, līdz ar spēcīgām arodbiedrībām, kas spēj aizstāvēt darba ņēmēju intereses, un vienlaikus – augsta ģimenes vērtība sabiedrībā un iedzīvotāju lojalitāte pret valsti, ir pamatelementi ģimenes atbalsta politikas ilgtspējai.

*Pieredzes apmaiņas vizīte tika īstenota ar Norden programmas „Valsts administrācijas mobilitāte” atbalstu, īstenojot projektu „Pierādījumos balstīta ģimenes politika tautas ataudzes veicināšanai: Ziemeļvalstu un Baltijas valstu pieredzes apmaiņa” (PA-GRO-958). *Nordic-Baltic Mobility programme for Public administration* ir projekts, kas sniedz atbalstu valsts pārvaldē strādājošajiem, palīdzot īstenot pieredzes apmaiņas un izpētes braucienus, organizēt apmācības vai reģionāla mēroga tīklošanas darbības. Programma atbalsta pasākumus, kuros plānota vismaz trīs valstu dalība, no kurām vismaz viena ir Skandināvijas valsts un vismaz viena – Baltijas valsts.